

13. juni 2025

Landzonetilladelse til etablering af genslyngning af Arnå på matr. nr. 4, 32, 92 V. Højst, Højst Ejerlav, matr. nr. 60 Alslev over Åen, Højst Ejerlav, matr. nr. 81 Alslev, Højst Ejerlav og matr. nr. 44 og 87 Ø. Højst, Højst Ejerlav

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed landzonetilladelse til, som ansøgt, at etablere genslyngning af Arnå på ejendommen matr. nr. 4, 32, 92 V. Højst, Højst Ejerlav, matr. nr. 60 Alslev over Åen, Højst Ejerlav, matr. nr. 81 Alslev, Højst Ejerlav og matr. nr. 44 og 87 Ø. Højst, Højst Ejerlav.

Der er søgt om genslyngning af Arnå på en ca. 1.210 m lang strækning. Vandløbsrestaurering i Arnå, vandområde rib_4.1.03048, er en del af implementering af statens vandområdeplan 2021-2027 (VP3) for hovedplan 4.1 Vidå-Kruså. Realiseringen af projektet er medvirkende til at forbedre de fysiske forhold i Arnå og forbedre muligheden for at opfylde statens mål om god økologisk tilstand i vandområdet.

Genslyngning

Ved projektet slynges Arnå igennem et ca. 1.210 meter langt forløb, og faldet placeres på hele den nye vandløbsstrækning. Det genslyngede vandløb krydser det eksisterende forløb af Arnå ad flere omgange.

Arnå forlænges med ca. 453 m ved projektet. Genslyngningen foretages med en bundbredde på 4,0 m, som svarer til den regulativmæssige bundbredde. Dette er lidt smallere end den nuværende bundbredde opstrøms og nedstrøms for reguleringsstryget, hvor bundbredden er tættere på 5 m.

Vandløbets ovenbredden bliver på ca. 9,25 m. Vandløbsprofilerne etableres med et anlæg på 1:1,5. For at opnå størst mulig fysisk variation kan der i nogle sving anvendes andre anlæg.

Vandløbets ovenbredden ændres dog ikke. Vandløbsbunden ligger i gennemsnit ca. 1,72 m under terræn, og jordarbejdet løber op i 9-15 m³/m. Det samlede jordarbejde i forbindelse med genslyngningen er opgjort til 13.900 m³.

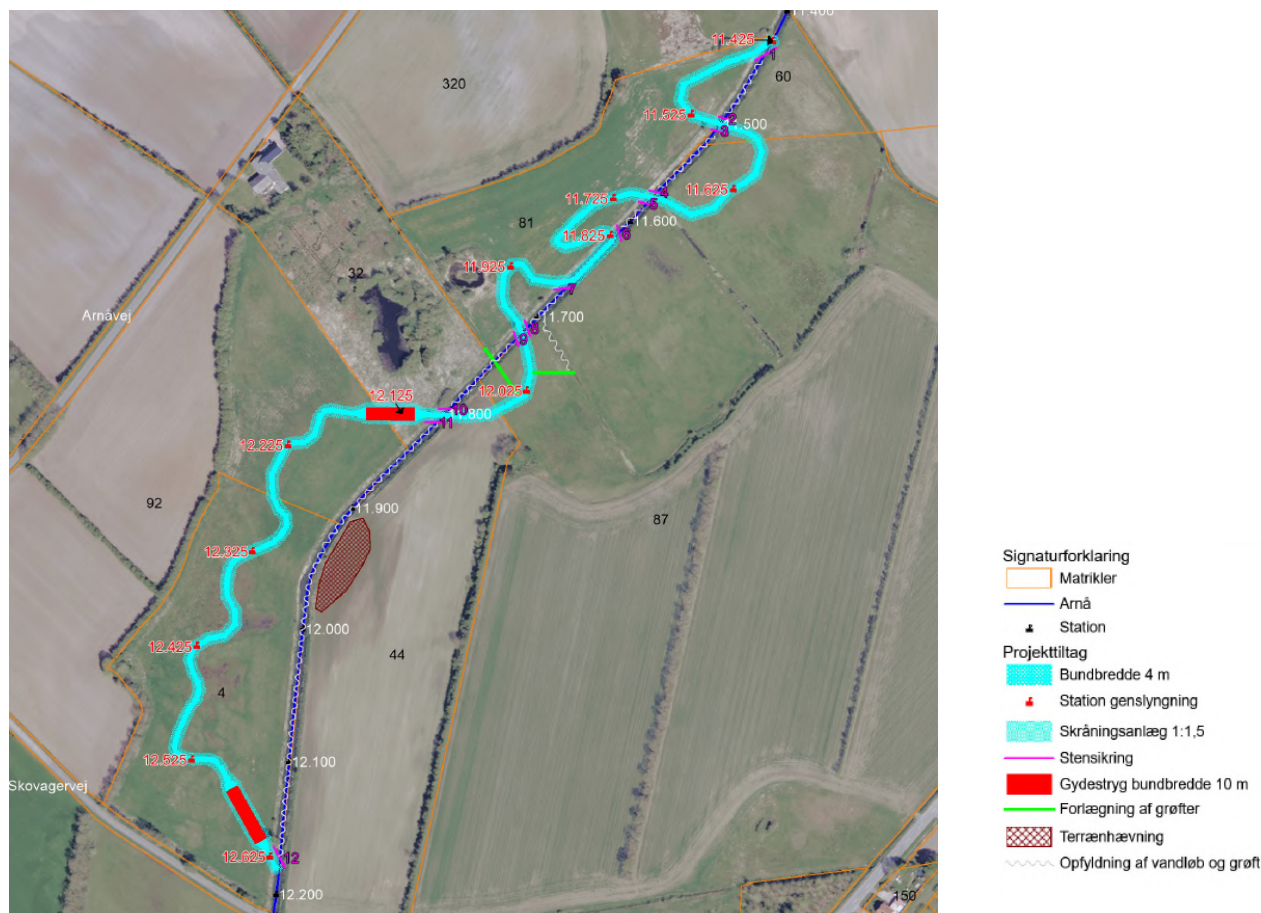
Gydestryg

Ved projektet etableres to gydestryg med en bundbredde på 10 m og en ovenbredde på ca. 14 m. Vandløbsbunden på strygene hæves ca. 0,40 m i forhold til vandløbsbunden før og efter gydestryget, da der udlægges gydegrus i et ca. 0,40 m tykt lag. Efter udlægningen af gydegrus udlægges skjulesten og evt. dødt ved gydestrygene.

Gydestrygene er henholdsvis 36 m og 45 m lange. De samlede stenmængder til gydestrygene er opgjort til 425 m³ gydegrus og 20 m³ skjulesten.

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår:

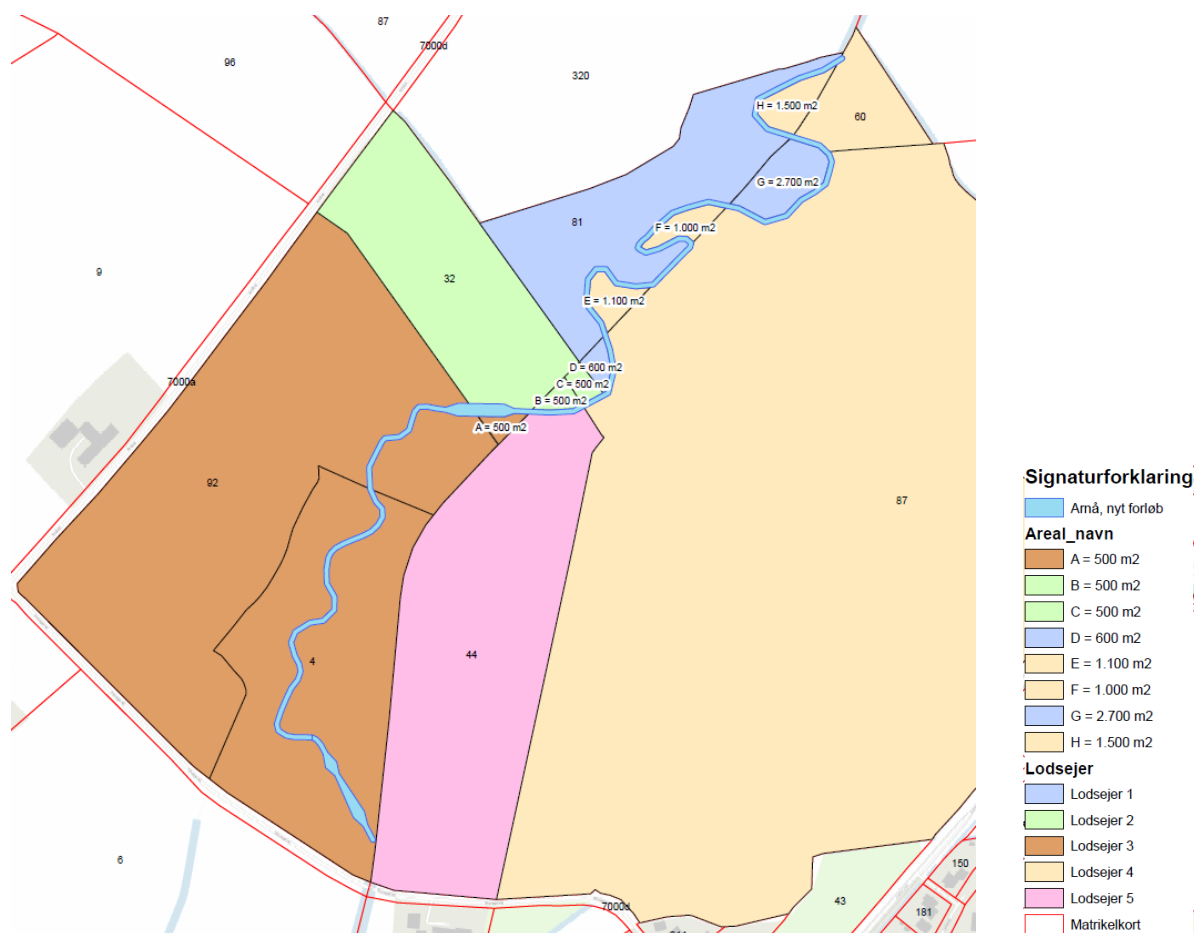
1. Det opgravede jord skal fjernes eller udjævnes i et ikke mere end 30 cm tykt lag på de omkringliggende arealer og uden for det § 3 registreret område. Der må ikke fremkommer volde el. lign.

Beskyttet naturtyper

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø

Offentliggørelse

Tilladelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside www.toender.dk i perioden 17. juni 2025 til den 14. juli 2025.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år.

Begrundelse

Det er vurderet, at etablering af genslyngning af Arnå ikke er i strid med planlovens landzonebestemmelser og de øvrige hensyn, som skal varetages, jf. nedenfor.

Arealet er ikke omfattet af kommuneplanramme, men er beliggende inden for sø- og åbeskyttelseslinjen, og inden for kommuneplanudpegningerne:

- Grønt Danmarkskort
- Økologiske forbindelser
- Større sammenhængende landskaber

Det er vores vurdering, at landskabskarakteren ikke påvirkes negativt, og dyre- og plantelivets spredningsmuligheder forringes ikke, da etablering af genslyngning af Arnå indpasses naturligt i landskabet og størst mulig hensyn til de eksisterende omgivelser, og intentioner med et Grønt Danmarkskort forringes ikke.

Inden for større sammenhængende landskaber friholdes som hovedregel for større byggeri og tekniske anlæg. Det er vores vurdering, at etablering af genslyngningen af Arnå ikke vil påvirke landskabelige interesser negativt, da genslyngningen indpasses naturligt i landskabet.

Det ansøgte projekt kræver ikke en dispensation fra sø- og åbeskyttelseslinjen, da der er givet tilladelse til projektet efter vandløbsloven, jf. Naturbeskyttelsesloven § 16, stk. 2, nr. 1, afgørelsen er givet i en særskilt afgørelse.

Natura 2000

Projektet er ikke beliggende i Natura 2000. Nærmeste Natura 2000-område er N89 Vadehavet med habitatområde H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen. Området ligger ca. 2,6 km fra projektområdet i luftlinje, og der er direkte hydraulisk forbindelse til habitatområdet.

H90 er blandt andet udpeget for naturtypen vandløb med vandplanter (3260) for at beskytte Vidå, Grønå, Sønderå og dele af Arnå samt arter tilknyttet vandløbene. På udpegningsgrundlaget for H90 er arterne bæklampret, flodlampret, havlampret, snæbel, dyndsmørling og odder.

Herunder ses naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for H90:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 90		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Snæbel* (1113)
	Dyndsmørling (1145)	Odder (1355)

Der er ikke registreret fund af arterne på udpegningsgrundlaget inden for projektområdet. Det udelukker dog ikke, at de kan forekomme på vandløbsstrækningen.

Genslyngning af vandløbsstrækningen forventes at skabe mere variation i vandløbsbunden og forbedret forhold for fisk med blandt andet gydegrus og turbulent strømning. Det vurderes derfor, at lampretarterne, dyndsmørling og snæbel vil få forbedret levevilkår, hvis de skulle befinde sig i vandløbet.

Der er registreret odder i Arnå og odder kan forekomme i de fleste vandløb i Tønder Kommune. Under anlæggelsesfasen kan der forventes at være en forstyrrelse af eventuelle odder i vandløbet. Da forstyrrelsen er midlertidig samt at odder søger væk fra menneskelig aktivitet, vurderes det at odder ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Odder lever hovedsageligt af små fisk, suppleret med paddler, krabber og ferskvandkreb. En forbedring af vandløbets kvalitet, som genslyngning af vandløbsstrækningen forventes at bidrage til, vil også forbedre odders potentielle yngle- og rasteområder i vandløbet.

Tønder kommune vurderer at projektet ikke vil påvirke bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for H90 væsentligt.

Bilag IV arter

Tønder Kommune er forpligtet til at tage hensyn til leve- og voksesteder for bestemte dyre- og plantearter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, også hvis disse leve og voksesteder ligger uden for habitatområder.

Odder og snæbel er der redegjort for under Natura 2000.

Følgende bilag IV-dyrearter kan muligvis forekomme inden for en radius af 10 km fra projektområdet: Vand-, syd- og pipistrelflagermus samt markfirben, spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander.

Der er i nærheden af projektområdet registreret vandflagermus. Vandflagermus bruger vandløbet som habitat til jagt og som ledelinje. Da projektet forventes at skabe bedre vandmiljø og forhold for insekter, vil det have en positiv effekt for vandflagermus, hvis foretrukne fødekilde er insekter. Pipistrelflagermus og sydflagermus har flyvemønstre højt oppe, og bruger ikke vandløb som habitat.

Markfirben og stor vandsalamander påvirkes ikke af projektet, da vandløbet eller nærliggende områder ikke fungerer som habitat for disse arter.

Paddearterne løgfrø og spidssnudet frø har habitat i lysåbne og våde områder, såsom mose og hede, i nærheden af vandhuller, hvor de yngler. Der er ikke registreret paddearter i nærheden af vandløbstrækningen. Det nærmeste registrerede fund af spidssnudet frø er 3-4 km væk. Der forventes ikke at være paddearter nær strækningen, som kan påvirkes af projektet, da der ikke er tilstrækkeligt med våde områder i nærheden, som er egnet som habitat.

Dog kan de nærliggende søer potentielt være yngleområde for paddearter. Det ansøgte projekt forudsætter ikke ændringer af de nærliggende søer og udgør således ikke risiko for, at arealerne påvirkes væsentligt som potentielt yngle- eller rasteområde for paddearterne.

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil påvirke bilag IV-dyrearter negativt eller ødelægge levesteder for bilag IV-dyrearter.

Der er ikke registreret bilag IV-plantarter i eller i nærheden af projektområdet. Tønder Kommune vurderer derfor, at projektet ikke vil påvirke eller ødelægge bilag IV-plantarter eller deres voksesteder.

Lovgrundlag

Tilladelsen er givet efter § 35, stk. 1, i planloven¹.

Forhold til anden lovgivning

Projektet kræver en dispensation efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og tilladelse efter vandløbsloven. Tilladelsen og dispensationen gives i en særskilt afgørelse/tilladelse.

Sagens baggrund

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Etablering af genslyngning af Arnå som ansøgt, kræver derfor en landzonetilladelse.

Naboorientering

Naboerne er ikke orienteret, da det er vurderet at være af underordnet betydning for naboerne, da der er indgået individuelle aftaler med ejerne af naboarealerne.

¹ LBK nr. 572 af 29. maj 2024 Lov om planlægning.

Klage

Afgørelsen kan inden 4 uger fra offentliggørelsen, **senest den 14. juli 2025**, påklages til Planklagenævnet, se vedlagte klagevejledning.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, jf. dog afsnittet "Byggesagsbehandling".

Hvis afgørelsen påklages bliver du orienteret umiddelbart herefter.

Behandling af personoplysninger

Som bilag til tilladelsen er vedlagt et notat om behandling af personoplysninger. Det er noget Tønder Kommune skal informere om.

Venlig hilsen

Lis Grønbæk Knudsen

Landzonesagsbehandler

Plan, Land- og Byudvikling

Wegners Plads 2

6270 Tønder

toender.dk

Bilag:

Behandling af personoplysninger (kun til ejere)

Kopi til:

Ejerer

Ansøger

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling, dntoender-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet, toender@friluftstraadet.dk

Friluftsrådets lokalafdeling, lokalraad@friluftstraadet.dk

Klagevejledning

Lov om planlægning

Afgørelser truffet efter § 35, stk. 1, i planloven kan efter lovens § 58 påklages til Planklagenævnet af:

1. adressaten for afgørelsen
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen berører
3. enhver med retlig interesse i afgørelsen
4. offentlige myndigheder
5. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
6. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
7. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
8. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berør sådanne interesser

Planklagenævnet kan kræve dokumentation for foreninger og organisationers klageberettigelse.

Frist for at indgive klage

Klage skal være indgivet inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen.

Hvordan klager man

Du opretter en klage via Klageportalen. Indgang til Klageportalen findes på www.naevneneshus.dk. Inde i Klageportalen bliver du guidet igennem en række trin. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Klagegebyret udgør 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales inden for en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Fritagelse fra krav om at bruge Klageportalen

I særlige tilfælde kan en borger fritages for at klage via Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse, er f.eks. borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. Ligeledes borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser eller borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning. Der kan således foreligge særlige forhold for nogle borgere fra de nævnte grupper, der gør, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening.

Det er Planklagenævnet, som afgør, om en borger kan fritages.

Virkning af at der klages

Hvis der klages rettidigt har klagen opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen ikke må udnyttes, før klagen er afgjort, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

Indbringelse for domstolene

Planklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter, at klagenævnets afgørelse er meddelt.

Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Planklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.